

ATSKIRŲ TESTO UŽDAVINIŲ ATLIKIMO REZULTATAI

SKAITYMO REZULTATAI

1 MOKSLEIVIO TESTŲ SAŠIUVINIS

UŽDUOTIS

Moksleiviui pateikta grožinio teksto ištrauka.

Po jos eilė klausimų, į kuriuos reikia atsakyti remiantis perskaitytu tekstu.

?

1. Klausimo tipas – pasirenkamojo atsakymo
Suvokimo procesas – tiesioginės išvados darymas

- A. Teisingas atsakymas
- B. Neteisingas atsakymas

1.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	483	74,4	77,3	70,9	75,4	69,4	63,6
B.	161	24,8	21,3	29,1	23,9	29,2	36,4
∅	5	0,8	1,4		0,7	1,4	

?

2. Klausimo tipas – pasirenkamojo atsakymo
Suvokimo procesas – tiesioginės išvados darymas

- A. Teisingas atsakymas
- B. Neteisingas atsakymas

2.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	328	50,5	56,0	43,9	49,7	55,6	63,6
B.	308	47,3	42,0	55,7	48,4	41,7	36,4
∅	13	2,0	2,0	1,7	1,9	2,8	9,1

?

3. Klausimo tipas – pasirenkamojo atsakymo
Suvokimo procesas – interpretavimas

- A. Teisingas atsakymas
- B. Neteisingas atsakymas

3.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	522	80,4	84,0	76,7	81,0	79,2	72,7
B.	117	18,0	14,7	21,6	17,8	18,1	27,3
∅	13	2,0	1,4	1,7	1,2	2,8	

?

4. Klausimo tipas – atvirojo atsakymo
Suvokimo procesas – tiesioginės išvados darymas

- A. Atsakyme nurodytos 2 pasakojime aiškiai įvardytos aplinkybės.
- B. Atsakyme nurodyta viena kuri nors aplinkybė.
- C. Atsakyme nurodyta tekste tiesiogiai neįvardyta aplinkybė, bet iš teksto ją galima numanyti.
- D. Atsakyta citata iš teksto.
- E. Atsakymas nesusijęs su klausimu.

4.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	33	5,1	6,0	4,0	5,3	2,8	9,1
B.	77	11,9	13,5	9,8	11,9	12,5	9,1
C.	96	14,8	17,5	12,2	13,8	22,2	18,2
D.	42	6,5	9,5	2,7	6,5	7,0	
E.	292	45,0	38,8	52,0	45,5	51,4	36,4
∅	109	16,8	14,7	19,6	17,00	12,5	27,3

?

5. Klausimo tipas – pasirenkamojo atsakymo
Suvokimo procesas – tiesioginės išvados darymas

- A. Teisingas atsakymas
- B. Neteisingas atsakymas

5.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	447	68,9	71,8	65,9	69,5	63,9	72,7
B.	178	27,5	24,8	30,4	26,8	31,9	27,3
∅	24	3,7	3,5	3,7	3,7	4,2	

?

6. Klausimo tipas – atvirojo atsakymo
Suvokimo procesas – tiesioginės išvados darymas

- A. Teisingas atsakymas
- B. Neteisingas atsakymas

6.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	265	40,9	46,8	34,1	41,4	40,3	18,2
B.	261	40,2	37,6	43,2	39,8	40,3	63,6
∅	123	18,9	15,6	22,7	18,8	19,4	18,2

?

7. Klausimo tipas – pasirenkamojo atsakymo Suvokimo procesas – interpretavimas

- A. Teisingas atsakymas
B. Neteisingas atsakymas

7.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	440	67,8	68,7	66,6	67,8	75,0	27,3
B.	184	28,3	27,3	29,7	28,2	22,3	72,8
∅	25	3,9	4,9	3,7	4,1	2,8	

?

8. Klausimo tipas – pasirenkamojo atsakymo Suvokimo procesas – interpretavimas

- A. Teisingas atsakymas
B. Neteisingas atsakymas

8.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	299	46,1	49,4	41,9	47,1	41,2	27,3
B.	325	50,2	48,0	52,7	49,1	54,3	72,8
∅	25	3,9	2,6	5,4	3,9	4,2	

?

9. Klausimo tipas – pasirenkamojo atsakymo Suvokimo procesas – interpretavimas

- A. Teisingas atsakymas
B. Neteisingas atsakymas

9.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	288	44,4	45,4	43,2	44,6	44,4	36,4
B.	330	50,8	50,3	51,4	50,8	50,1	63,7
∅	31	4,8	4,3	6,4	4,6	5,6	

?

**10. Klausimo tipas – pasirenkamojo atsakymo
Suvokimo procesas – interpretavimas**

- A. Teisingas atsakymas
B. Neteisingas atsakymas

10.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	429	66,1	68,4	63,9	67,3	61,1	45,5
B.	190	29,2	28,2	30,4	28,6	33,3	45,5
∅	30	4,6	3,4	5,7	4,2	5,6	9,1

?

**11. Klausimo tipas – pasirenkamojo atsakymo
Suvokimo procesas – tiesioginės išvados darymas**

- A. Teisingas atsakymas
B. Neteisingas atsakymas

11.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	215	33,1	37,4	28,7	33,6	29,2	36,4
B.	388	59,8	57,2	62,5	59,7	62,6	54,6
∅	46	7,1	5,5	8,8	6,7	8,3	18,2

?

**12. Klausimo tipas – atvirojo atsakymo
Suvokimo procesas – vertinimas**

- A. Atsakyme pateiktas argumentas, susijęs su teksto problematika ar skaitytojo požiūriu.
B. Atsakyme nurodomos ir pagrindžiamos dvi skirtingos pozicijos.
C. Pateiktas tekstu nepagrįstas argumentas arba neargumentuota.

12.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	498	76,7	79,9	73,9	77,5	73,6	63,6
B.	14	2,2	2,3	2,0	2,5		
C.	72	11,1	10,3	11,1	10,4	13,9	27,3
∅	65	10,0	7,5	12,8	9,6	12,5	9,1

?

**13. Klausimo tipas – atvirojo atsakymo
Suvokimo procesas – vertinimas**

- A. Atsakyme pateikiami 2 argumentai, nusakomi iš teksto.
- B. Atsakyme pateikiamas vienas iš argumentų.
- C. Atsakyme pateikiamas ne esminis, bet su tekstu susijęs argumentas.
- D. Atsakyme pateikiami argumentai, grindžiami ne tekstu, o savo patirtimi arba neargumentuojama.

13.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	12	1,8	2,0	1,7	1,8	1,4	9,1
B.	154	23,7	23,0	25,0	24,4	22,2	
C.	221	34,1	40,0	27,4	34,3	33,3	27,3
D.	168	25,9	24,7	25,7	25,8	25,0	36,4
∅	94	14,5	9,5	20,3	13,6	18,1	27,3

?

**14. Klausimo tipas – pasirenkamojo atsakymo
Suvokimo procesas – vertinimas**

- A. Teisingas atsakymas
- B. Neteisingas atsakymas

14.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	255	34,7	44,3	34,1	40,7	29,2	36,4
B.	354	54,6	52,5	56,4	53,4	63,8	54,6
∅	40	6,2	3,2	9,5	5,8	7,0	9,1

2 MOKSLEIVIO TESTŲ SAŠIUVINIS

UŽDUOTIS

V. Šnurė

Valterio išgelbėjimas

Mes tada nuomojom baldais apstatytą kambarį. Teisybę pasakius, tai turėjom iš jo seniai išsikelti; pinigų, kuriuos tėvas uždirbdavo muziejuje darydamas iškamšas, vos užtekdamo maistui. Bet jis sutvarkė šeimninkei salone lokeną, už dyką viską padarė, ir todėl ji mums kai ką atleisdavo. Tikrai Frydos negalėjo pakęsti; mat Fryda buvo netekusi darbo ir beveik visą laik sėdėjo namie; bet pagaliau juk ne dėl savo kaltės.

Be to, dabar labai daug kas neturėjo darbo, beveik visi tėvo draugai, tarkim. Dauguma jų užsiiminėjo žūkle; ne pagal profesiją, žinoma, o iš noro valgyti. Per dienas stovėdavo prie Šprės ir spoksodavo į vandenį. Kartais mes irgi ten stovėdavom ir žiūrėdavom, kaip jie spokso.

Trečiadieniais jie visi susirinkdavo darbo biržoj. Tėvas irgi ateidavo; jam buvo įgrisę be perstojo kimšti į negyvus žvėris dirbtinę vilną ir už tai gauti tikrai markę aštuoniasdešimt penkis pfenigius. Visi mėgo tėvą. Tikrai vieno nesuprasdavo: kodėl jis visada taip labai gina Valterį. Valteriui, sakydavo jie, ne visi namie.

Bet tėvas tvirtindavo, kad už Valterį nėra normalesnio žmogaus; mudviem su Fryda irgi taip atrodė. Juk kuo jis kaltas, kad jo tokios didelės rankos su kojom ir tokia maža galva. Be to, Valteris visą laik būdavo labai liūdnas; jam vis dingojos, kad tuoj tuoj bus pasaulio pabaiga, o taip rūpėjo dar pagyventi.

Sykį darbo biržoj kilo didelis sujudimas, ir visi plūdo Valterį. Vienai batų pardutuvei prireikė reklamuoju, ir iš maždaug keturiasdešimties kandidatų buvo pasirinktas kaip tik Valteris. Mes ilgai spėliojom, kaip čia Valteriui taip pasisekė; bet tikrai per atsitiktinumą tėvas viską suprato – sutikęs Valterį tarnyboj.

Jis atrodes kaip lokys, pasakojo tėvas; pažinti jį galėjai tikrai iš dideliausių kojų. Mat tos pardutuovės herbe buvo lokys, ir jiems kilo idėja ką nors aprenkti lokena ir paleisti su skydu ant nugaros per miestą. Niekas, pasakojo Valteris, ir jo balse aiškiai buvo justis pasitenkinimas, tam tikslui geriau netiko kaip jis su savo nerangia eiseną, mažyte galva ir pernelyg didelėm rankom ir kojom.

Kiti toli gražu taip nesidžiaugė Valterio laime. Jie sakė, kad tai skandalas; jeigu jau vaikštai pasivertęs lokiu, tai privalai ir lokio galvą turėti; o Valteris teturėjo triušio galvą, ir tai tik geriausiu atveju.

– Pavydas, – sakė tėvas, – grynas pavydas.

Valteris buvo išdirbęs jau dvi savaites, kai jį sykį sutikom. Aš padėjau Frydai ieškoti darbo, ir mudu įsinorėjom gerti. Kai įėjom į kavinę po atviru dangum, Valteris kaip tik nusivožė lokio galvą ir užsisakė boka-lą šviesaus.

Mes prisėdom prie jo, ir Fryda paklausė, ar nesunku visą laik vaikščioti su tokiu kailiu.

Kas taip, tai taip, atsakė Valteris; bet viską atperkas pasitikėjimas, kurį per tai įgijęs.

Jis iš tikro buvo kažkoks pasikeitęs. Neatrodė toks baugštus kaip anksčiau ir, matyt, nebe taip labai bijojo pasaulio pabaigos.

Jis išgėrė savo alų ir susimokėjo. Paskui užsidėjo lokio galvą ir linktelėjo mums, ir pamatėm jį nerangiai išvėžlinant į gatvę; tikras lokys, tikrai skydas ant nugaros mažumėlę trikdė.

Tėvas puikiai suprato Valterį.

– Tas kostiumas, – pasakė jis, – gražina jam pasitikėjimą savim.

– Dieve šventas, – tarė Fryda, – kad tikrai jo neatleistų.

– Aha, – pritarė tėvas, – tai būtų baisus smūgis, tada jam būtų dar sunkiau.

Kiti toli gražu taip gerai nesuprato Valterio; jie ir nenorėjo suprasti. Priešingai, sakė, kad dabar jis pučiašis; pasisekimas jam susukęs galvą, reikėtų tam tuščiagalviui pasipūteliui gerai įkrestti, nes su kai kuriais jau net nesisveikinaš.

– Pabandytumėt jūs sveikintis su tokiu apdaru! – užriko ant jų tėvas.

Bet jie nesidavė perkalbami. Valterį, girdi, reikėtų atvesti į protą, ir viskas.

Ir tėvas dar labiau saugojo Valterį negu visada. Bet juk negalėjo jis paskui jį sekoti; ir šit vieną dieną jiems vis dėlto pavyko prieiti prie Valterio.

Buvo vakaras; Fryda vėl visą dieną ieškojo darbo, ir aš, kaip visada, ją lydėjau, nes kai kuriose vietose daro gerą įspūdį, jeigu ateini su mažu vaiku. Mes kaip tik stovėjom priešais vitriną ir žiūrėjom į išdėliotus produktus, tik staiga per gatvę perbėgo keli tėvo draugai.

Fryda pirma juos pamatė.

– Klausyk, – tarė ji, – jie nušvilpė Valterio galvą! Pažiūrėk, kur ją dėsi!

Aš tuojau nudūmiau jiems iš paskos. Sykį pamečiau iš akių, mat galvoj be perstojo sukosi Valteris, širdis neramiai daužėsi, ir tai trukdė sekti. Bet už kelių gatvių vėl pamačiau; nutaisė abejingas minas, jie leidosi prie Šprės, ir staiga tas, kuris nešė galvą, pasistiebė ir tėsė ją į vandenį.

Aš maniau, kad širdis sustos iš siaubo; norėjau šaukti, bet neįstengiau, tikrai žiūrėjau į vandenį, kur paniro galva. Paskui nuslinkau atgal.

Fryda ėjo man priešais.

– Na? – paklausė susijaudinusi.

Aš pasakiau, kas atsitiko.

– Ak tu varge, – tarė ji, – o Valteris sėdi sode kavinėj ir nedrįsta išeiti į gatvę.

Aš ėmiau žliumbti; man nėjo iš galvos, ką buvo sakęs tėvas.

– Tai niekšai! – pasakė Fryda. – Tai prakeikti niekšai! Liaukis žliumbęs! – užtriko ant manęs. – Klausyk, – tarė paskui, – tu dabar eik pas Valterį ir pasakyk, kaip viskas yra, tegu jis dar trupučiuką pasėdi, o aš per tą laiką nueisiu namo ir nupjausiu galvą šeiminkės lokiui.

Man ta jos idėja pasirodė nuostabi; Frydai, beje, visada kildavo nuostabių idėjų.

Valteris jau buvo baigęs gerti. Jis tūnojo lokenoj kaip koks sukriošęs kūdikis, sukaustytas riterio šarvais. Aš pasakiau, ką mes sumanėm, ir nulėkiau namo.

Fryda jau dirbo; šeiminkė, laimei, buvo išėjusi į kiną. Kailis buvo toks kietas, kad mes atšipinom beveik visus virtuvinius peilius, bet galų gale vis dėlto nupjovėm galvą. Ji buvo ne tokia jau sunki, kvėpėjo naftalinu ir buvo prikimšta senų laikraščių. Ištraukėm juos, ir galva ištuštėjo, o pro pravirą snukį galėjai puikiausiai matyti.

Fryda pasakė, kad pirma reikia sudeginti popierius. Mes įkišom galvą į maišą, aš užsiverčiau jį ant pečių ir iškūriau.

Valteris buvo nulindęs į tolimiausią kavinės kampa; ačiū dievui, jo tenai dar niekas nebuvo aptikęs.

Aš ištraukiau galvą, ir mes pabandėm, kaip tin-ka.

Kai Valteris užsimovė ją ant kepurės, tai tiko be priekaištų. Tiktai galvos nevalia buvo purtyti; bet Valteris nuo to seniai buvo atpratęs.

Mes dar valandėlę palaukėm, gal pasirodys koks nors tėvo draugas, paskui Valteris pakilo ir nerangiai

išvėžlino į gatvę; tikras lokys, tiktai skydas ant nugaros truputį trikdė.

Kai parėjau namo, Fryda jau buvo viską papasakojusi tėvui. Bet jis ant mūsų nepyko; pasakė, kad būtų lygiai taip pasielgęs.

Mes labai apsidžiaugėm; dabar viskas priklausė nuo to, ką pasakys šeiminkė, o patys nutarėm apsimesti kuo didesniais kvailiais.

Apie devintą ji pagaliau parsirado, ir mes išgirdom girgžtelint duris; kurį laiką buvo taip tylu, kad mums jau net nejauku pradėjo darytis.

Tėvas pasakė:

– Taip būna; jai net į galvą neateina, kad nuo kailio staiga galėtų dingti galva.

Mums kaip tik šitaip spėliojant, sutilindžiavo skambutis. Tą pačią akimirką nauaidėjo šiurpus klyksmas, nuklapsėjo netvirti žingsniai, durys užsitrenkė, ir vėl įsigalėjo tylą.

Po kurio laiko atgavom žadą. Tada išėjom pažiūrėti.

Priešais duris stovėjo būrys vaikų. O priešaky jų – Valteris; jis buvo su savo lokio kostiumu ir kaip tik ėmėsi galvą.

– Fu, – pasakė nutraukęs, – vis dėlto trupučiuką spaudžia. Kas šeimininkei dabar pasidarė? Negi išgąsdinau?

– Nieko baisaus, – atsakė Fryda ir nusišnyptė, – neimk į galvą.

– Šiaip ar taip, – tarė Valteris, – galva puiki. Ar galiu ją kol kas pasilaikyti?

– Taip, – lėtai ištarė tėvas, – manau, kad kol kas gali.

Tada suėjom vidun ir ėmėm krauti daiktus.

?

1. Kas pasakoja istoriją?

- A. Fryda.
- B. Berniukas.
- C. Tėvas.
- D. Valteris.

1.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	34	5,2	3,8	6,5	5,1	4,4	15,4
B.	531	81,3	86,2	77,2	81,6	80,0	76,9
C.	46	7,0	6,3	7,7	6,6	8,9	7,7
D.	34	5,2	3,1	7,4	5,1	6,7	
∅	8	1,2	0,6	1,2	1,5		

?

2. Kodėl šeima galėjo gyventi išnuomotame kambaryje?

- A. Todėl, kad dėl visuotinio nedarbo šeimnininkė negalėjo rasti kitų nuomininkų.
- B. Todėl, kad netekusi darbo Fryda padėdavo šeimnininkei.
- C. Todėl, kad šeima buvo sumokėjusi nuomą iš anksto.
- D. Todėl, kad tėvas veltui išdirbo žvėries kailį.

2.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	69	10,6	9,4	11,4	10,8	8,9	7,7
B.	131	20,1	21,1	19,4	19,9	18,9	23,1
C.	37	5,7	4,1	7,1	5,0	7,8	15,4
D.	391	59,9	61,6	58,3	60,3	61,1	53,8
∅	25	3,8	3,8	3,7	9,2	3,3	

?

3. Nurodyk dvi priežastis, kodėl žmonės laikė Valterį keistuoliu?

- A. Atsakyme nurodytos abi priežastys, aiškiai atskirti fizinis ir psichologinis aspektai.
- B. Atsakyme nurodyta viena priežastis, interpretuojama kaip du skirtingi aspektai.
- C. Atsakyme nurodyta viena priežastis.
- D. Atsakyme nurodytos netinkamos priežastys.

3.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	146	22,4	22,0	23,1	23,2	18,9	23,1
B.	107	16,4	15,4	17,0	16,7	14,4	15,4
C.	196	30,1	34,6	25,9	31,6	24,4	15,4
D.	124	19,0	17,9	20,4	17,6	22,2	46,2
∅	80	12,3	10,1	13,6	10,8	20,0	

?

4. Kodėl reklamuotoju buvo pasirinktas Valteris?

- A. Todėl, kad jis seniausiai laukė darbo biržoje.
- B. Todėl, kad jis buvo savotiško kūno sudėjimo.
- C. Todėl, kad jis turėjo lokio kailį ir galvą.
- D. Tai nutiko visiškai atsitiktinai.

4.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	49	7,5	6,9	7,7	6,6	12,2	7,7
B.	282	43,2	47,8	39,2	44,9	34,4	46,2
C.	117	17,9	19,5	16,0	16,7	23,3	15,4
D.	196	30,0	25,2	35,2	30,1	30,0	30,8
∅	9	1,4	0,6	1,9	1,7		

?

5. Kodėl ne visi džiaugėsi Valterio sėkme?

- A. Nes gailėjo Valterio.
- B. Nes pavydėjo Valteriui.
- C. Nes Valteris išpuiko.
- D. Nes nebegalėjo matytis su Valteriu.

5.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	55	8,4	8,5	8,6	9,0	3,3	15,4
B.	421	64,5	67,9	60,8	63,8	71,1	53,8
C.	125	19,1	17,0	21,0	19,1	18,9	23,1
D.	40	6,1	5,7	6,8	5,9	6,7	7,7
∅	12	1,8	0,9	2,8	2,2		

?

6. Kaip ir kodėl pasikeitė Valteris?

- A. Atsakyme nurodyti du tekstu pagrįsti aspektai.
- B. Atsakyme nurodytas vienas tinkamas aspektas, o kitas – nepagrįstas.
- C. Bet koks neteisingas atsakymas.

6.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	156	23,9	28,3	20,1	24,1	26,7	7,7
B.	181	27,7	27,7	27,7	28,3	26,7	15,4
C.	184	28,2	28,0	28,7	26,8	31,0	61,5
∅	132	20,2	16,0	23,5	20,8	15,6	15,4

?

7. Kaip supratai tėvo žodžius, kad kostiumas gražina Valteriui pasitikėjimą?

- A. Iš atsakymo aišku, kad pasitikėjimo priežastimi laikoma tai, jog Valterio, persirengusio kostiumu, niekas neatpažįsta, jis jaučiasi lyg kitas žmogus.
- B. Iš atsakymo aišku, kad pasitikėjimo priežastimi laikoma tai, kad Valteris pasijunta įvertintas, reikalingas kitiems.
- C. Kitas galimas teisingas atsakymas.
- D. Iš atsakymo neaiški pasitikėjimo priežastis.

7.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	89	13,6	17,3	10,2	14,3	8,9	23,1
B.	51	7,8	8,2	7,7	7,5	10,0	7,7
C.	57	8,7	9,4	8,0	8,5	11,1	7,7
D.	253	38,7	39,0	38,6	38,6	40,0	38,5
∅	203	31,1	26,1	35,5	31,1	30,0	23,1

?

8. Ko labiausiai bijojo tėvas ir Fryda?

- A. Kad Valteris nepervargtų.
- B. Kad Valteris neišpuiktų.
- C. Kad Valterio neatleistų iš darbo.
- D. Kad Valteriui nenusibostų darbas.

8.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	20	3,1	4,1	2,2	3,1	3,3	
B.	91	13,9	13,2	14,5	14,7	10,0	15,4
C.	481	73,7	74,2	73,8	72,8	78,9	76,9
D.	25	3,8	3,5	3,7	3,9	2,2	7,7
∅	36	5,5	5,0	5,9	5,5	5,6	

?

9. Kodėl tėvas saugojo darbą gavusį Valterį?

- A. Nes Valteris to pats paprašė.
- B. Nes tokį darbą gavo darbo biržoje.
- C. Nes to labai norėjo jo sūnus ir Fryda.
- D. Nes iš kalbų suprato, kad yra norinčių jį nuskriausti.

9.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	20	3,1	2,5	3,1	3,5		
B.	87	13,3	10,4	16,0	12,9	13,3	23,1
C.	82	12,6	10,4	15,1	11,9	17,8	
D.	414	63,4	67,3	59,9	64,3	60,0	69,2
∅	50	7,7	9,4	5,9	7,4	8,9	7,7

?

10.1. Kaip jautėsi Valteris, kai iš jo atėmė lokio galvą?

- A. Atsakyme įvardyta, kad Valteris jaučiasi sutrikęs.
- B. Išrašytas tinkamas teksto fragmentas.
- C. Bet koks neteisingas atsakymas.

10.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	79	12,1	14,2	10,2	12,9	8,9	7,7
B.	329	50,4	51,3	50,3	50,4	51,1	53,8
C.	103	15,8	16,7	14,8	15,1	21,1	15,4
∅	142	21,7	17,9	24,7	21,7	18,9	23,1

?

10.2. Išrašyk sakinį, kuriuo vaizdžiai nusakyta Valterio savijauta po to, kai iš jo atėmė lokio galvą.

- A. Išrašytas tinkamas sakinyš.
- B. Išrašyta kas nors kita.

10.2. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	178	27,3	33,0	22,5	27,9	23,3	38,5
B.	215	32,9	30,4	32,4	32,2	38,9	38,5
∅	260	39,8	33,6	45,1	39,9	37,8	23,0

?

11. Kodėl berniukas taip skaudžiai išgyvena dėl nuskandintos lokio galvos?

- A. Jam labai gaila nuskandintos lokio galvos.
- B. Bijo, kas jam nepriekaištautų tėvas ir Fryda.
- C. Bijo, kad juos išvarys iš nuomojamo kambario.
- D. Nuogaštuoja, kad tas įvykis gali sugniuždyti Valterį.

11.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	58	8,9	7,5	9,6	8,1	12,2	23,1
B.	58	8,9	10,1	8,0	9,0	10,0	
C.	61	9,3	11,0	7,4	8,6	12,2	
D.	398	60,9	60,4	62,3	61,8	58,9	61,5
∅	78	11,9	11,0	12,7	12,5	6,7	15,4

?

12. Ką sumanė Fryda, kad padėtų Valteriui?

- A. Atsakyme aiškiai nusakytas Frydos sumanymas.
- B. Iš atsakymo neaiškus Frydos sumanymas.

12.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	341	52,2	55,3	49,1	54,4	43,3	38,5
B.	112	17,2	18,0	16,6	16,5	21,1	23,0
∅	200	30,6	26,7	34,3	29,0	35,6	38,5

?

13. Atpasakojimo pabaigoje rašoma, kad šeima nuėjo krauti daiktų. Paaiškink, kodėl jie taip elgiasi.

- A. Atpasakojime paaiškinta priežastis, numanoma iš teksto, ir aiškiai suformuluota.
- B. Atsakyta labai apibendrintai.
- C. Atsakyta neteisingai.

13.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	82	12,6	14,2	11,1	13,1	12,2	
B.	110	16,8	18,2	15,1	16,5	18,9	15,4
C.	199	30,5	34,3	27,5	30,7	27,8	53,8
∅	262	40,1	33,3	46,3	39,7	41,1	30,8

14. Nuo ko buvo išgelbėtas Valteris?

?

- A. Nuo nedarbo.
- B. Nuo nemalonumų darbe.
- C. Nuo puikybės.
- D. Nuo skausmingų išgyvenimų.

14.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	91	13,9	11,3	15,4	14,0	12,2	15,4
B.	94	14,4	13,8	15,1	14,7	14,4	7,7
C.	54	8,3	8,8	8,0	9,0	4,4	7,7
D.	332	50,8	54,1	48,1	49,3	58,9	69,2
∅	82	12,6	11,9	13,4	13,1	10,0	

3 MOKSLEIVIO TESTŲ SAŠIUVINIS

UŽDUOTIS

Birutė Baltrušaitytė

Grįžimas į Trakus

1

Niūrūs ir pikti grįžo vyrai iš karo.

Algirdas ir Kęstutis buvo nuvedę pulkus prie Aistmarių, kur kryžiuočiai vis statė ir stiprino savo mūro pilis. Ten plytėjo senovinė sembų žemė, garsėjusi gintarais. Žemė tebėr, ir bangos vis dar išplauna gintarų, bet sembai jau pavergti. Jie lenkia nugaras statydami svetimas pilis, jie braukia prakaitą, plūšdami laukuose. O kam atiteks grūdai? – piliai ar tiems... su kryžiais ant baltų apsiaustų!

Vytautas viską žinojo. Gal tas jaunikaitis, kursai suriko, išplėtęs dideles mėlynas akis, buvo ne kas kitas, o sembas?! Turbūt. Jisai šaukė: Nekirsk! Esu iš tavo gent...“ Vėjas prarijo paskutinį skiemenį. Vytautas kirto. Lyg kažko išsigandęs šoko žirgas aukštyn. Vytautas vos išsilaikė balne. “Ei!” – sušuko pusbrolis Jogaila. Ką reiškė tas “Ei!” – saugokis, ar?... Vytautas nežinojo. Jogaila buvo už jį vyrėlesnis ir stengdavos tą parodyt. Gal “Ei!” reiškė: “Vaikėze, žiūrėk aukščiau nosies!...”

Pikti jie grįžo atgal. Krito šlapias vasario sniegas. Niūrios pasitikdavo girios ir suglausdavo už jų savo juodus sparnus. Žvėrys bėgo slėptis į pašalius... Ei! – vos nesuriko Vytautas, nes kažkas šmėstelėjo proskynoje. Vytautas mėgo medžioklę: ringuoja ragai, skardena trimitai, lekia žirgai. Skuodžia medžiokliniai šunys. Kvepia aitriu arklių, šunų ir vyrų prakaitu... Tačiau dabar – negalima. Niūrūs grįžta vyrai iš karo.

Pralaimėjo. Krito kryžieiviai, bet ir lietuvių daug krito. Vienų žirgai liko gyvi ir blaškėsi, apimti siaubo, kitų žirgai krito mūšio lauke.

Tėvas pirmąsyk paėmė jį į tokį karą. Tarė: “Vyras esi, visko turi išmokti. Žiūrėk savo akimis. Tikėk savo rankomis. Vyras esi”.

Žmonės sakydavo, kad jo akys kaip motinos. Iškeliaujant motina jį apkabino, bet neperžegnojo. Jogailos motina visuomet peržegno davos sūnų. Juk ji išpažino Kristų. Vytauto motina, Birutė Vidmantaitė, tebebuvo pagonė. Ji nekeikdavo ir nepeikdavo svetimų papročių bei tikėjimo, bet tvirtai laikėsi tik savojo tikėjimo. “Mano tėviškė Žemaičiuos”, – žvelgdavo virš žalzganų Trakų ežero vandenių, pro aukštus pilies kuorus – tolyn ir tolyn, tenlink, kur buvo Žemaitija, ir Vytautui atrodydavo, kad visi žemaičiai yra motinos broliai, kad visi panašūs į ją.

Lietuvių kariai grįžo namo. Buvo vasaris ir anksčiau pradėdavo temti. Jie daug sykių kūreno laužus, kepė ant ugnies mėsą. Vytautui ėjo dvidešimtieji metai.

2

Kai sužvango grandinės, nusileido pakabinamas tiltas ir raiteliai įėjo į Trakų pilies kiemą, Vytautas pamatė motiną. Ji stovėjo moterų būry, gal kiek pasidavusi priekin. Vienos moterys kėlė rankas į dangų, klykė ir raudėjo, kitos džiūgavo, išvydusios gyvus ir sveikus saviškius. O daug sūnų, brolių ir vyrų nesugrįžo. Birutė nei verkė, nei džiaugė. Kunigaikštienė nepuolė nei prie vyro, nei prie sūnaus. Matė juos esant karių priešaky. Gyvus. O antai ir sesuo Ringailė. Rodos, Vytautas tik pirmąsyk pamatė jos laibą, dar vaikišką kaklą. To negalėjo būti, nes Ringailė gaubėsi stora skepeta. Viršum ežero tvyrojo rūkas.

Menėje Vytautas susitiko mokytoją – seną, prakaulų kryžiuotį. Anais metais jis mokė Vytautą rašto, mokė skaityti lotyniškus ir vokiškus pergamentus. Pusbrolis Jogaila tuomet kreivai šypsodavos – girdi, kam tie raštai? Visas karo mokslas – kalavijas ir žirgas... Tuomet mokytojas kietai sučiaupdavo plonas lūpas. Syki, kai taip atsitiko, jis oriai patylėjo, o paskui lygiai taip pat oriai atsakė:

– Kunigo sūnau, mokslas yra išminties vartai.

– Vartai? – nesusigaudė Jogaila.

– ... tik ne kiekvienas juos atverti geba, – tęsė senis.

Ir dabar mokytojas atrodė niūrus, koks jis taniai būdavo, bet Vytautui dingtelėjo, kad vokiečio pasisveikinime pasigirdo džiaugsmo gaida. Lietuviai pralaimėjo... Tie pasipūtėliai... Vytautas nejučia atsi-traukė atatupstas, suraukė kaklą.

– Kas atsitiko, sūnau? – Birutė pastebėjo jo sumaištį, buvo jau betiesianti ranką (apkabinti?), bet tučiuojau nuleido.

– Nieko, – atsakė jis. Paskui žengė kelis ryžtingus žingsnius motinos link ir stipriai ją apkabino.

– Mama, – prabilo jis. – Aš turbūt nukoviau gentainį. Sembą...

– Dievai dovanos tau, – ramiai atsakė ji. – Juk tu neatskyrei jo nuo kryžieivių...

– Jisai kažką šaukė, tiktai aš nebeišgirdau...

Sunkus kario gyvenimas, galvojo Birutė. Gimęs iš motinos, jis žudo kitų motinų sūnus. Anoji motina, matyt, dabar rauda. Sembų pakrantėj tokie pat gintarai kaip ir prie Palangos...

– O kam jis nuėjo tarnauti vokiečiams? – piktai šūktelėjo Vytautas. Suspaudė kardo rankeną. Plonas Ringailės kakliukas ištiso, paskui palinko į brolio pusę. Ji buvo panaši į smilgą.

– Gal ir tu jiems tarnausi, kaip aure tavo vyresnysis brolelis Butautas, – igėlė Jogaila, eidamas pro šalį. Ir kaip anas čia atsidūrė?... Motina ir sesuo atšlijo nuo jo.

Vytautas rūšiai dėbtelėjo į Jogailą ir vėlei suspaudė kardo rankeną. Vienintelis priešas – kryžiuočiai, ir Vytautas visa jauna širdimi nekentė jų. O nukautasis sembas tarsi buvo šalia, lyg jis būtų virtęs plonu, panašiu į smilgą Ringailės kaklu...

Kęstutį ir Algirdą apstojo seniai, kurie jų laukė pilyje. Susėdę ant ažuolinių suolų vyrai ginčijosi, tarėsi. Prietemoj blykčiojo žalvarinės segės. Nuo apdarų sklido senas kaip pasaulis laužo dūmų ir prakaito kva-

pas. Jis maišėsi su tyru vaškinių žvakių bei židiny spragsinčių malkų kvapu. Blykčiojo kalavijai, sukabinti ant menės sienų.

– Pricik! – paliepė sūnui Kęstutis.

Vytautas priėjo prie senių. Jis pasijuto lygus su visais. Vėlei sugrįžo stiprybė. Vyrai kalbėjos išminties kalba, o be išminties tau nenusiseks joks žygis.

Tada ir nusprendė – kitąsyk reikės pasiūsti su pulkais Vytautą, – jis turės laimėti.

?

1. Kas yra pagrindinis veikėjas?

- A. Jogaila.
- B. Vytautas.
- C. Birutė.
- D. Mokytojas kryžiuotis.

1.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	24	3,8	2,9	4,8	4,0	2,3	
B.	586	93,3	94,5	92,3	93,2	95,5	100*
C.	10	1,6	0,6	2,2	1,5	1,4	
D.	1	0,2		0,3	0,2		
Ø	7	1,1	1,9	0,3	1,1	1,1	

?

2. Apie kieno kovas tekste kalbama?

- A. Lietuvių ir rusų.
- B. Lietuvių ir kryžiuočių.
- C. Prūsų ir lietuvių.
- D. Sembų ir lietuvių.

2.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	5	0,8	0,9	0,6	0,6	2,3	
B.	506	80,6	79,9	80,8	80,6	83,0	62,5*
C.	7	1,1		2,2	1,0	1,1	
D.	104	16,6	18,1	15,4	16,7	13,6	37,5*
Ø	6	1,0	1,0	1,0	1,1		

?

3. Kur buvo savo vyrus nuvedę Algirdas ir Kęstutis?

- A. Į Žemaitiją.
- B. Į Trakus.
- C. Į buvusias sembų žemes.
- D. Į Kuršių žemes.

3.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	41	6,5	5,2	8,0	6,5	8,0	
B.	180	28,7	23,6	33,0	28,8	28,4	12,5*
C.	372	59,2	67,0	51,9	59,2	60,2	62,5*
D.	20	3,2	1,9	4,5	3,2	3,4	
∅	15	2,4	2,3	2,6	2,3		25,0*

?

4. Kodėl vyrai grįžo pikti ir niūrūs?

- A. Pralaimėjo mūšį.
- B. Nepasisekė medžioklė.
- C. Sušalo kelyje.
- D. Neturėjo maisto.

4.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	556	88,5	90,6	86,2	88,4	88,6	100,0*
B.	44	7,0	6,8	7,4	6,8	9,2	
C.	10	1,6	0,6	2,6	1,7		
D.	5	0,8	0,6	1,0	0,8	1,1	
∅	13	2,1	1,3	2,9	2,3	1,1	

?

5. Kodėl tėvas Vytautą pasiėmė į karą?

- A. Atsakyme savais žodžiais, išsamiai suformuluota priežastis.
- B. Išrašyta tinkama citata.
- C. Nurodytos ne visos priežastys.
- D. Bet koks neteisingas atsakymas.

5.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	46	7,3	10,0	4,8	7,0	10,2	
B.	74	11,8	17,2	6,4	11,2	13,6	12,5*
C.	238	38,0	36,6	39,4	38,3	37,5	25,0*
D.	151	24,0	25,4	22,8	23,7	25,0	37,5*
∅	119	18,9	11,0	26,6	19,7	13,6	25,0*

?

6. Kodėl Birutė neperžegnojo išjojančių vyrų?

- A. Nes taip nederėjo elgtis kunigaikštieni.
- B. Nes to nenorėjo patys vyrai.
- C. Nes netikėjo tokio palaiminimo galia.
- D. Nes buvo labai drovi moteris.

6.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	90	14,3	9,4	19,2	13,7	18,2	12,5*
B.	94	15,0	12,0	17,6	15,2	13,6	12,5*
C.	359	57,2	66,3	48,7	58,2	54,5	62,5*
D.	43	6,8	7,1	6,4	6,6	4,5	
Ø	42	6,7	4,9	8,0	6,6	5,7	12,5*

7. Ko ilgėjosi Vytauto motina?

?

- A. Aukštų pilies kuorų.
- B. Trakų ežero vandenių.
- C. Žemaitijos.
- D. Senų papročių.

7.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	35	5,6	3,8	7,8	5,1	9,1	
B.	104	16,6	13,6	18,9	17,3	12,5	12,5*
C.	358	57,0	63,4	21,3	56,2	60,2	75,0*
D.	93	14,8	12,9	16,7	14,6	15,9	12,5*
Ø	38	6,1	6,5	5,4	6,8	2,3	

8. Kokius mokytojo žodžius prisiminė Vytautas?

?

- A. Apie tai, kaip sunku mokytis.
- B. Jog mokslas – išminties vartai.
- C. Jog kario mokslas – kalavijas ir žirgas.
- D. Kad svarbiausia – lotyniški ir vokiški pergamentai.

8.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	14	2,2	1,3	3,2	1,5	4,5	
B.	407	64,8	71,2	58,7	65,1	67,1	50,0*†
C.	129	20,5	17,2	23,4	20,5	18,2	37,5*
D.	52	8,3	7,4	9,3	8,9	4,5	12,5*
Ø	26	4,1	2,9	5,4	4,0	5,7	

9. Kodėl Vytauto mokytojas galėtų džiaugtis lietuvių pralaimėjimu?

?

- A. Nes mokytojas pyksta, kad Jogaila nesupranta jo išminties.
- B. Nes mokytojas mano, kad kariauti neišmintinga.
- C. Nes mokytojas nori, kad Vytautas mokytųsi, o ne kariautų.
- D. Nes mokytojas yra kryžiuotis.

* Dėl mažo tiriamųjų skaičiaus šie duomenys nėra statistiškai patikimi.

9.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	82	13,0	14,9	11,2	12,7	14,8	12,5*
B.	79	12,6	10,4	15,1	12,7	12,5	12,5*
C.	139	22,1	22,7	21,5	20,3	28,4	50,0*
D.	269	42,8	41,4	44,6	44,4	38,6	12,5*
∅	59	9,4	10,7	7,7	10,0	5,9	12,5*

?

10. Kodėl Vytautas pasako motinai nušovęs sėmą?

- A. Nori pasigirti.
- B. Bijo keršto.
- C. Jaučiasi sutrikęs.
- D. Bijo dievų.

10.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	19	3,0	2,6	3,5	2,8		
B.	40	6,4	4,9	7,7	6,5	4,5	25,0*
C.	301	47,9	46,6	49,0	48,2	56,8	37,5*
D.	243	38,7	42,7	34,9	41,2	28,4	12,5*
∅	25	4,0	3,2	4,8	3,2	5,7	25,0*

?

11. Kas norėta pasakyti sakiniu „Sėmų pakrantėj tokie pat gintarai kaip ir prie Palangos“?

- A. Kad gintaras visur atrodo vienodai.
- B. Kad abi žemės – lietuvių ir sėmų – turi jūros pakrantę.
- C. Kad sėmbai ir lietuviai – giminiškos gentys.
- D. Kad gintarai renkami jūros pakrantėje.

11.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	102	16,2	15,9	17,0	16,3	17,0	12,5*
B.	121	19,3	21,0	17,6	18,6	22,7	25,0*
C.	290	46,2	49,2	43,6	46,9	45,5	25,0*
D.	65	10,4	8,1	12,2	10,6	10,2	
∅	50	8,0	5,8	9,6	8,2	3,4	37,5*

?

12.1. Kaip sutaria Vytautas ir Jogaila?

- A. Atsakyme įvardyta, kad Vytauto ir Jogailos santykiai įtempti.
 B. Bet koks neteisingas atsakymas.

12.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	280	44,6	50,2	39,4	45,0	42,0	50,0*
B.	216	34,4	33,7	35,6	33,8	40,9	25,0*
Ø	132	21,0	16,2	25,0	21,3	17,0	25,0*

?

12.2. Nurodyk dvi situacijas iš teksto, kurios pagrįstų Tavo nuomonę.

- A. Atsakyme nurodytos 2 situacijos ir jos aiškiai aprašytos.
 B. Atsakyme nurodyta tik viena situacija ir ji aiškiai aprašyta.
 C. Atsakyme nurodyta viena aiškiai aprašyta tinkama situacija, kita – netinkama.
 D. Atsakyme pateikiami du teksto fragmentai, nurodantys tinkamas situacijas.
 E. Atsakyme pateikiamas vienas fragmentas, nurodantis tinkamą situaciją.
 F. Bet koks neteisingas atsakymas.

12.2. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	6	1,0	1,3	0,6	1,1		
B.	13	2,1	2,6	1,3	2,1	1,1	
C.	50	8,0	9,4	6,4	8,5	4,5	
D.	56	8,9	11,7	6,1	7,8	15,9	
E.	93	14,8	15,2	14,7	15,6	10,2	25,0*
F.	141	22,5	22,0	23,1	22,4	23,9	25,0*
Ø	269	42,8	37,2	47,8	42,5	44,3	50,0*

?

13. Kas sugrąžina Vytauto pasitikėjimą savimi?

- A. Išmintingos kalbos.
 B. Tėvo pakvietimas.
 C. Pokalbis su motina.
 D. Laužo kvapas.

13.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	131	20,9	24,9	17,3	20,9	22,7	
B.	150	23,9	24,3	23,4	23,3	27,3	12,5*
C.	258	41,1	37,5	44,2	41,4	38,6	62,5*
D.	48	7,6	7,1	8,3	7,8	5,8	12,5*
Ø	41	6,5	6,1	6,7	6,6	5,7	12,5*

?

14. Ko, vyrų nuomone, labiausiai reikia, kad žygis pasisektų?

- A. Išmintingo vado.
- B. Daug karių.
- C. Gerų žirgų.
- D. Gerų ginklų.

14.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	474	75,5	76,1	75,0	75,7	75,0	62,5*
B.	58	9,2	8,4	10,3	9,5	8,0	12,5*
C.	15	4,2	1,9	2,9	2,1	3,4	12,5*
D.	22	3,5	4,2	2,6	3,0	5,7	
Ø	59	9,4	9,4	12,2	9,7	8,0	12,5*

?

15. Kokia būdo savybė padės Vytautui laimėti?

- A. Atsakyme nurodyta tinkama savybė – išmintis, išmintingumas.
- B. Atsakyme nurodyta tinkama savybė, šalia nurodyta ir daugiau tekstu pagrįstų savybių.
- C. Atsakyme nurodytos kitos savybės, bet nepaminėtas išmintingumas.
- D. Bet koks neteisingas atsakymas.

15.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	134	21,3	21,7	21,2	22,2	18,2	
B.	78	12,4	13,2	11,2	12,5	12,5	
C.	146	23,2	28,8	18,3	23,5	22,7	25,0*
D.	80	12,7	12,9	12,8	11,4	20,5	12,5*
Ø	190	30,3	23,3	36,5	30,4	26,1	62,5*

4 MOKSLEIVIO TESTŲ SAŠIUVINIS

UŽDUOTIS

I. Šabaršovas

Šokiai ant korių

1. Svarbiausia bičių bendravimo priemonė – tam tikri kūno judesiai ant korių, vadinamieji „šokiai“. Iš tikrųjų šie judesiai, kaip ir tikrame šokyje, yra ritmiški, kartojamos tam tikros figūros, gana ryškūs posūkiai, perbėgimai, sukimasis. Tik jie atliekami be muzikos. Seni pastabūs bitininkai tokių vabzdžių elgesį vadino šokiu. Manyta, kad bitė šoka iš džiaugsmo, kai medunešis geras ir lizdas pripildomas šviežio kvepiančio medaus. Beje, tokiu šokiu susidomi greta esančios bitės. Juk bitė šoka ne sau, o stebėtojoms. Ir šios netgi bando mėgdžioti šią linksną energingą bitę, kartoti jos judesius ir pilvelio virpinimą.

2. Paaiškėjo, kad šokanti bitė tokiais judesiais perduoda savo seserims tam tikrą informaciją, naujas ir gana svarbias žinias. Be to, šią judesių kalbą, šokio figūrų simbolius puikiai supranta bitės, aplink kurias šokėja šoka. Jos tarytum kalbasi viena su kita. Viena šokiu pasakoja, kad rado daug žydinčių augalų, ir šaukia ten bites, o tos, kurios idėmiai stebėjo jos judesius, nelaukdamos šokio pabaigos, palieka korius ir skrenda prie nektaro arba žiedadulkių telkinio. Be vadovo, neklaidžiodamos, prisimindamos tik tai, ką „papasakojo“ šokanti bitė žvalgė, ji randa.

3. Daugybė bandymų nustatyta, kad gestų kalba žvalgė gali nurodyti gausaus maisto šaltinio vietą, pranešti netgi nuotolį iki jo, nustatyti ir nurodyti nektaro ir žiedadulkių kiekį.

4. Šokyje galima atskirti raidės „C“, arba pjautuvo pavidalo; zigzagines, vinguriuojančias, apskritimi-

nes, primenančias raidę „O“; kilpų pavidalo, labai panašias į skaitmenį „8“ figūras. Atrodo, tartum bitės pažįsta abėcėlę bei skaitmenis ir jais pasakoja šeimai apie pačius svarbiausius reikalus.

5. Kol kas iššifruoti svarbiausi bičių apskritimo ir aštuonnetuko šokiai. Gičių šokių aikštelė - ne horizontalus paviršius, o status korys. Apskritimo šokis šokamas, kai atstumas iki žydinčio masyvo ne didesnis kaip 100 m nuo avilio, o aštuonnetuko – kai reikia skristi toliau. Atrodytų, bitės turi įtaisytus skaitiklius, kaip taksi, be to, labai tikslūs. Kuo daugiau nektaro žydinčiame masyve, tuo energingesni ir gyvesni šokiai. Jeigu aštuoniukė šokama ramiai ir lėtai, tarytum šokėja pavargusi, bitės žiūrovės supranta – nektaro reikia skristi toli.

6. O kaip žvalgė praneša skridimo kryptį? Pasirodo, jos orientyras yra saulė. Bitėms ji visada padeda. Juk jos gerai mato ultravioletinius spindulius, vadinasi, saulę mato net tada, kai ją dengia debesys. Jeigu šokis nukreiptas aukštyn, vadinasi, reikia skristi nuo avilio saulės kryptimi; jeigu žemyn, tai į priešingą pusę nuo jos; jeigu į kairę, tai nuo saulės į kairę; jeigu į dešinę, tai ir skristi reikia nuo saulės į dešinę. Bet juk saulė nestovi vietoje. Ir bitės, mažosios astronomės, į tai atsižvelgia, daro pataisas, keičia saulės kampą ir tiksliai, kaip pagal kompasą, nurodo skridimo kryptį. Štai kaip detalai ir tiksliai sugebėjo iššifruoti mokslininkai bičių šokio figūrų prasmę.

1. Kokia yra svarbiausia bičių bendravimo priemonė?

- A. Skraidymas.
- B. „Šokiai“.
- C. Dūzgimas.
- D. Lietimasis antenomis, liežuvėliais.

1.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	9	1,4	0,9	2,0	1,5	1,3	
B.	606	96,5	96,9	95,9	96,5	96,2	100,0*
C.	8	1,3	1,2	1,4	1,3	1,3	
D.	2	0,3	0,3	0,3	0,4		
Ø	3	0,5	0,6	0,3	0,4	1,2	

* Dėl mažo tiriamųjų skaičiaus šie duomenys nėra statistiškai patikimi.

?

2. Kodėl bičių judesiai buvo pavadinti „šokiais“?

- A. Išsamiai paaiškinta, kuo tie judesiai panašūs į šokius: paminėtas ritmiškumas, tam tikrų figūrų kartojimas.
- B. Kaip priežastis nurodyta bičių judesių ir žmogaus šokių panašumas.
- C. Kaip priežastis nurodyti tam tikri bičių judesiai.
- D. Bet koks neteisingas atsakymas.

2.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	90	14,3	11,0	17,6	14,9	12,5	
B.	44	7,0	6,4	7,8	6,5	8,7	16,7*
C.	251	40,0	48,6	30,5	40,3	38,8	33,3*
D.	190	30,3	29,4	31,5	29,8	30,0	50,0*
∅	53	8,4	4,6	12,5	8,4	10,0	

?

3. Kodėl „šoka“ bitės?

- A. Kad pasidžiaugtų geru medunešiu.
- B. Kad daugiau prineštų medaus.
- C. Kad patiktų kitoms bitėms.
- D. Kad perduotų informaciją.

3.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	98	15,6	16,5	14,6	14,6	22,5	16,7*
B.	27	4,3	4,0	4,7	4,7	2,5	
C.	7	1,1	0,9	1,4	1,1	1,3	
D.	483	76,9	76,1	77,6	77,4	72,5	83,3*
∅	13	2,1	2,4	1,7	2,2	1,3	

?

4. Kiek atskirų bičių „šokių“ figūrų nurodyta 4 pastraipoje?

- A. 3.
- B. 5.
- C. 8.
- D. 7.

4.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	197	31,3	32,4	30,2	32,0	27,5	33,3*
B.	59	9,4	8,3	10,8	9,0	12,5	8,3*
C.	295	47,0	44,6	49,5	47,2	46,2	41,7*
D.	70	11,1	13,5	8,5	10,8	12,5	16,7*
∅	7	1,1	1,2	1,0	1,1	1,2	

* Dėl mažo tiriamųjų skaičiaus šie duomenys nėra statistiškai patikimi.

?

5. Kokius tris dalykus bitė žvalgė nurodo gestų kalba?

- A. Nurodo 1) maisto šaltinio vietą; 2) atstumą (nuotolį); 3) nektaro kiekį.
 B. Nurodyti du dalykai.
 C. Nurodytas vienas dalykas.
 D. Bet koks neteisingas atsakymas.

5.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	296	47,1	53,2	40,4	46,8	48,8	50,0*
B.	62	9,9	9,2	10,5	9,7	12,5	
C.	37	5,9	7,0	4,7	6,1	5,0	
D.	171	27,2	25,7	28,8	27,6	22,5	41,7*
Ø	62	9,9	4,9	15,6	9,7	11,2	8,3*

?

6. Nuo ko priklauso, kokį „šokį“ – apskritimo ar aštuonetuko – pasirenka bitės?

- A. Nuo atstumo iki nektaro šaltinio.
 B. Nuo korio, ant kurio šokama.
 C. Nuo oro sąlygų.
 D. Nuo bičių šeimynos sveikatos.

6.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	463	73,7	75,5	71,1	73,5	75,0	75,0*
B.	59	9,4	10,7	8,1	9,9	6,3	8,3*
C.	69	11,0	7,9	14,6	10,6	12,4	16,7*
D.	13	2,1	2,1	2,0	1,9	3,8	
Ø	24	3,8	3,7	4,1	4,1	2,5	

?

7. Nurodyk du dalykus, kuriuos praneša bitė, šokdama energingą aštuonetuko „šokį“?

- A. Kad reikia skristi daugiau nei 100 metrų; 2) Kad masyve daug nektaro.
 B. Nurodytas vienas teisingas aspektas, o kitas neteisingas arba nenurodytas.
 C. Bet koks neteisingas atsakymas.

7.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	67	10,7	10,7	10,8	11,0	10,0	
B.	203	32,3	37,0	26,8	31,3	37,5	41,7*
C.	268	42,7	40,4	45,1	43,5	36,3	50,0*
Ø	90	14,3	11,9	17,3	14,2	16,2	8,3*

* Dėl mažo tiriamųjų skaičiaus šie duomenys nėra statistiškai patikimi.

?

8. Kokį „šoki“ šoks bitė, norėdama pranešti apie už 50 m esantį daug nektaro turinčių augalų lauką?

- A. Ramų ir lėtą aštuonetuko „šoki“.
- B. Energingą aštuonetuko „šoki“.
- C. Ramų ir lėtą apskritimo „šoki“.
- D. Energingą apskritimo „šoki“.

8.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	68	10,8	11,3	10,5	10,4	13,8	8,3*
B.	154	24,5	21,7	27,4	24,1	27,5	25,0*
C.	90	14,3	13,8	15,0	15,1	10,0	8,3*
D.	289	46,0	48,3	43,4	45,5	47,5	58,3*
∅	27	4,3	4,9	3,7	4,9	1,2	

?

9. Kodėl bitės vadinamos „mažosiomis astronomėmis“?

- A. Nes susikalba ženklais.
- B. Nes yra labai darbščios.
- C. Nes orientuojasi pagal saulę.
- D. Nes labai daug skraido.

9.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	30	4,8	4,3	5,1	4,9	5,0	
B.	19	3,0	2,8	3,4	2,4	6,3	8,3*
C.	526	83,8	87,1	80,3	84,0	81,2	91,7*
D.	31	4,9	2,8	7,5	4,9	6,3	
∅	22	3,5	3,1	3,7	3,8	1,2	

?

10. Argumentuok, kodėl tau buvo įdomus ar neįdomus šis tekstas?

- A. Atsakyme nurodyti du argumentai.
- B. Atsakyme nurodytas vienas argumentas.
- C. Atsakymas neargumentuotas.

10.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	43	6,8	9,5	4,1	6,9	6,3	8,3*
B.	508	80,9	82,0	79,7	81,0	80,0	83,4*
C.	32	5,1	3,4	7,1	5,0	6,2	
∅	45	7,2	5,2	9,2	7,1	7,5	8,3*

* Dėl mažo tiriamųjų skaičiaus šie duomenys nėra statistiškai patikimi.

?

11. Kaip manai, kam skirtas šis tekstas?

- A. Mokslininkui, tyrinėjančiam bičių kalbą.
- B. Bitininkui verslininkui.
- C. Šokių mokytojui.
- D. Jaunuoliai, besidominčiam gamtos pasauliu.

11.1. lentelė

	Skaičius	Procentai	Pagal lytį (%)		Pagal kalbinę aplinką (%)		
			Mergaitės	Berniukai	Tik lietuvių kalba	Lietuvių ir kita kalba	Tik kita kalba
A.	128	20,4	21,7	19,3	19,2	26,3	33,3*
B.	20	3,2	2,8	3,7	3,2	3,7	
C.	6	1,0	0,6	1,4	0,9	1,3	
D.	438	69,7	70,3	68,8	70,9	62,5	66,7*
Ø	36	5,7	4,9	6,8	5,8	6,2	

* Dėl mažo tiriamųjų skaičiaus šie duomenys nėra statistiškai patikimi.